

Projekt

z dnia 19 października 2012 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SKWIERZYNIE**

z dnia 2012 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Skwierzyna
na lata 2012-2015.**

Na podstawie art. 18 ust.1, art.7 ust.1 pkt.5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), w związku z art.2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 z późn zm.) oraz w związku z § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Skwierzyna na lata 2012-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Skwierzyny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej
w Skwierzynie

Zofia Zawłocka

Uzasadnienie

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy są podmiotami realizującymi w/w program w latach 2011- 2015. W związku z powyższym, uzasadnionym jest podjęcie niniejszej uchwały.

Z up. Burmistrza
SEKRETARZ GMINY
Karol Mgielski

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Skwierzynie

z dnia 2012 r.

Zalacznik1.pdf

Program Promocji Zdrowia Psychicznego Gminy Skwierzyna na lata 2012- 2015

**PROGRAM PROMOCJI
ZDROWIA
PSYCHICZNEGO
GMINY SKWIERZYNA
NA LATA
2012- 2015**

1. Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym każdej jednostki, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa, organów administracji rządowej, samorządowej oraz organizacji powołanych do takich zadań.

Od kilkunastu lat zaczyna przebijać się do świadomości społecznej problem zdrowia psychicznego. Skala zjawiska wymaga szerokiego podejścia do tematu i uwzględniania go w polityce społecznej. Podejmowanie celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz ochrony zdrowia psychicznego wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz.U. z 2011 r. nr 24 , poz. 128). Program ten ma na celu podjęcie szeroko zakrojonych działań w zakresie ochrony i promocji zdrowia psychicznego, których konieczność wynika ze stale wzrastającego zagrożenia dla tej sfery funkcjonowania obywateli.

Zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. W związku z powyższym zdrowie psychiczne jest ważnym elementem zdrowia publicznego, jego brak stanowi zagrożenie dla jakości życia, efektywnego wypełniania ról społecznych i całej gospodarki.

2. Podstawa prawna

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego z dnia 28 grudnia 2010 r.,
2. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
3. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia,
5. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
6. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - zadanie własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalanego przez Radę Miejską Skwierzyny Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

3. Zasoby instytucjonalne Gminy Skwierzyna:

Na terenie Gminy Skwierzyna działają instytucje, których celem jest realizowanie zadań z zakresu Ochrony i Promocji Zdrowia Psychicznego:

1. NZOZ im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie,
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Skwierzynie,
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie,
4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Skwierzynie,
5. Dom Pomocy Społecznej w Skwierzynie,
6. Zespół Edukacyjny w Skwierzynie,
7. Szkoła Podstawowa w Murzynowie,
8. Gimnazjum w Skwierzynie,
9. Zespół Szkół Technicznych w Skwierzynie,
10. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Skwierzynie,
11. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie,
12. Skwierzyński Ośrodek Kultury,
13. Parafia Rzymsko- Katolicka,
14. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
15. Instytucje pozarządowe (m.in.: Uniwersytet Trzeciego Wieku, Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem).

4. Diagnoza ogólna

Od wielu lat z roku na rok w Polsce zwiększa się liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych.

1. Ocenia się, iż co najmniej 10% populacji dzieci i młodzieży do 18 roku życia wymaga opieki i pomocy psychiatryczno-psychologicznej. Za główny czynnik ryzyka wystąpienia zaburzeń psychicznych w tej grupie wiekowej przyjmuje się niekorzystny klimat rodzinny oraz trudne warunki socjoekonomiczne. Słabe wyniki w nauce i wczesnie występujące problemy ze zdrowiem psychicznym mogą zwiększyć ryzyko zachowań aspołecznych, wykroczeń, zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ciąży u nastolatków, problemów z zachowaniem oraz zachowań dysfunkcyjnych.
2. Kolejną grupą wiekową, u której mogą wystąpić zaburzenia psychiczne są osoby starsze. Wiek, ból, pogorszenie wzroku, udar, ograniczenie funkcjonowania,

negatywne zdarzenia życiowe, śmierć bliskich, samotność, brak wsparcia społecznego i dostrzeżenie niedostatku opieki zwiększają ryzyko depresji u osób w podeszłym wieku.

3. Z upośledzeniem społecznym i problemami ze zdrowiem psychicznym oraz zaburzeniami psychicznymi często występuje tzw. naznaczenie, etykietowanie, które pozbawia ludzi godności, przeszkadza im w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i narusza ich prawa człowieka. Z powodu stygmatyzacji cierpią nie tylko chorzy psychicznie, ale także ludzie o odmiennych przekonaniach, pochodzeniu kulturowym, czy sposobie zachowania. Stygmatyzacja i dyskryminacja stanowią przeszkodę do pełnej integracji społecznej.
4. Konieczna jest identyfikacja dostępnej infrastruktury i instytucji, które mogłyby wesprzeć wdrażanie promocji i profilaktyki w dziedzinie zdrowia psychicznego oraz nawiązać partnerską współpracę. Wprowadzenie kontroli jakości wdrażania i ciągłe doskonalenie zrealizowanych działań będzie miało zasadnicze znaczenie. Należy położyć nacisk na mechanizmy informowania, włączania w działanie i promowanie.

5. Diagnoza aktualnych potrzeb mieszkańców.

5.1 Rodzaje diagnozowanych zaburzeń w 2011 r przez NZOZ im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie.

L. p.	Rodzaj zaburzenia	Ogółem
1	Zaburzenia psychotyczne	110
2	Zaburzenia niepsychotyczne	277
3	Schizofrenia	252
4	Epizody afektywne	87
5	Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	54
6	Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	475
7	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	130
8	Upośledzenie umysłowe	236
9	Częściowe zaburzenia rozwojowe	3
10	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się w dzieciństwie i wieku młodzieńczym	4

5.2 Formy udzielonej pomocy w 2011 r. przez NZOZ im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie.

L.p.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób
1	Psychoterapia indywidualna	137
2	Psychoterapia grupowa/ rodzinna	0
3	Interwencje pracownika socjalnego	0
4	Wizyty w środowisku chorego	10
5	Porady telefoniczne	0
6	Skierowanie do stacjonarnych placówek psychiatrycznych i odwykowych	21

5.3 Zakres pomocy świadczonej przez OPS w 2011 i 2012 r.

L.p.	Rodzaj świadczonej pomocy	Okres działań	Liczba osób	Liczba godzin
1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Koniec 2011	5	165
		01.01.2012- 30.06.2012	4	75

5.4 Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy i Domu Pomocy Społecznej w Skwierzynie w 2011 r.

L.p.	Nazwa instytucji	Liczba miejsc	Liczba osób skierowanych
1	Środowiskowy Dom Samopomocy	25	25
2	Dom Pomocy Społecznej	47	47

5.5 Działalność Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej.

L.p.	Forma działań	Liczba osób objętych działaniami
1	Diagnozy psychologiczne	287
2	Diagnozy pedagogiczne	380
3	Diagnozy Logopedyczne	80
4	Prelekcje, warsztaty, treningi	30

5	Psychoterapia	55 osób
6	Terapia logopedyczna	62 osoby
7	Wczesne wspomaganie rozwoju	28 dzieci
8	Zajęcia rewalidacyjne	55 dzieci
9	Zajęcia aktywizujące wybór kierunku kształcenia	141 zajęć

5.6 Zestawienie ilościowe dzieci w wieku 6-15 z zaburzeniami i dysfunkcjami w roku szkolnym 2012/ 2013.

L.p.	Rodzaj dysfunkcji	Nazwa placówki	Liczba dzieci
1	Upośledzenie	Zespół Edukacyjny	11
		Gimnazjum	4
2	Zaburzenia zachowania i nadpobudliwość ruchowa	Zespół Edukacyjny	5
		Gimnazjum	8

6. Cele ochrony zdrowia psychicznego

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego;
2. zapobieganiu zaburzeniom psychicznym;
3. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wsparcia i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania;
4. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich wykluczeniu.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami w Gminie Skwierzyna jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej - finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Z budżetu Gminy Skwierzyna finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- upośledzone umysłowo- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do funkcjonowania w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

Działania te obejmują w szczególności:

- stosowanie zasad ochrony zdrowia psychicznego w pracy placówek oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych oraz w jednostkach wojskowych,
- tworzenie placówek rozwijających działalność zapobiegawczą, przede wszystkim poradnictwa psychologicznego oraz placówek specjalistycznych z uwzględnieniem wczesnego rozpoznania potrzeb dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego,
- wspieranie grup samopomocy i innych inicjatyw społecznych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,
- rozwijanie działalności zapobiegawczej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego przez zakłady opieki zdrowotnej,
- wprowadzenie zagadnień ochrony zdrowia psychicznego do programu przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem, nauczaniem, resocjalizacją, leczeniem i opieką, zarządzaniem i organizacją pracy oraz organizacją wypoczynku,
- podejmowanie badań naukowych służących umacnianiu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- uwzględnienie zagadnień zdrowia psychicznego w działalności publicznych środków masowego przekazu.

Wsparcie w zakresie pomocy osobom chorującym psychicznie na terenie Gminy Skwierzyna prowadzą instytucje zajmujące się leczeniem, psychoterapią i rehabilitacją osób chorujących psychicznie.

Celem działalności tych instytucji jest w szczególności rozwój środowiskowych form leczenia i wsparcia dla osób chorujących psychicznie, kształtowanie postaw sprzyjających społecznej integracji i przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu, działalność edukacyjna osób

chorujących psychicznie, wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia miejsc pracy chronionej dla osób po kryzysie psychicznym

7. Harmonogram działań realizowanych w ramach programu

L.p.	Zadanie/ projekt	Działania	Wskaźniki realizacji zadania	Odpowiedzialny za realizację
1	Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego	Prelekcje w wybranych instytucjach. Psychoedukacja rodziców, warsztaty, poradnictwo dla rodziców. Terapia psychologiczna -Wewnątrzszkolny Program Przeciwdziałania Agresji (ZE) -Szkoła Bez Przemocy (ZE) -Zachowaj trzeźwy umysł (ZE) Zwiększenie umiejętności kształcenia sobie ze stresem, emocjami, zagrożeniami.	Liczba prelekcji. Liczba osób objętych terapią, programami.	Osoby wyznaczone przez dyrektora placówki. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
2	Zapobieganie zaburzeniom psychicznym	Badania dzieci i młodzieży, u których występują zaburzenia zachowania Porady i konsultacje. Ulotki dla rodziców. Trening umiejętności wychowawczych. Wczesne wspomaganie rozwoju. Rozwijanie profilaktyki rodzinnej. Pomoc bezpośrednia w postaci psychoterapii i socjoterapii. Rozwój środowiskowych form wspierania rozwoju dzieci i młodzieży.	Liczba osób objętych terapią zdrowia psychicznego. Liczba ulotek. Liczba osób objętych działaniem.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna. Osoby wyznaczone przez dyrektora placówki. OPS ŚDS NZOZ Skwierzyna
3	Zwiększenie integracji społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi	Psychoedukacja. Działalność ŚDS Zajęcia warsztatowo-profilaktyczne prowadzone przez wychowawców klas. Kształtowanie tolerancji wśród dzieci i młodzieży. Integracja osób niepełnosprawnych.	Liczba osób biorących udział w zajęciach.	Osoby wyznaczone przez dyrektora placówki. ŚDS DPS

4	Upowszechnianie środowiskowego modelu psychicznej opieki zdrowotnej	Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu porad psychologicznych i psychiatrycznych. Plakaty i ulotki informacyjne.	Liczba osób korzystających z opieki psychologicznej i psychiatrycznej Liczba plakatów, ulotek.	OPS DPS
5	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi	Doradztwo zawodowe Porady osób z zaburzeniami z pośrednikiem pracy. Udział w projektach unijnych.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób objętych projektem.	OPS DPS ŚDS

8. Zakończenie

Program ma charakter otwarty i będzie poddawany corocznej ewaluacji.

Projekt Programu Ochrony i Promocji Zdrowia Gminy Skwierzyna na lata 2012- 2015 opracował:

Artur Riedel- Asystent Burmistrza Skwierzyny ds. promocji ochrony zdrowia.

Konsultacje- zespół w składzie:

1. Joanna Klocek, Maria Modlińska: Referat Spraw Społecznych Urząd Miejski w Skwierzynie,
2. Agnieszka Czaczkowska: Ośrodek Pomocy Społecznej w Skwierzynie,
3. Maria Orzechowska: Środowiskowy Dom Samopomocy w Skwierzynie,
4. Bożena Kaśków: Zespół Szkół Technicznych w Skwierzynie,
5. Lesław Hołownia: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skwierzynie,
6. Maciej Zawidzki: Skwierzyński Ośrodek Kultury,

7. Marzena Kucharska: NZOZ im. R. Śmigielskiego w Skwierzynie,
8. Ks. Grzegorz Markulak: Parafia św. Mikołaja w Skwierzynie,
9. Ewa Raciborska: Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,
10. Agnieszka Błajet: Dom Pomocy Społecznej w Skwierzynie,
11. Maria Materna: Zespół Edukacyjny w Skwierzynie,
12. Katarzyna Maculewicz: Szkoła Podstawowa w Murzynowie,
13. Joanna Piech: Gimnazjum w Skwierzynie,
14. Beata Bilińska: Zespół Szkół Ogólnokształcących w Skwierzynie.

18.10.2012
Z up. Burmistrza
SEKRETARZ GMINY
Karol Igielski